

ЛУЧИЦЬКА Марія Вікторівна (дівоче — Требінська; 16(28). 12. 1852, містечко Іркліїв Золотоніс. пов. Полтав. губ., нині село Чернобаїв. р-ну Черкас. обл. — 1924, Київ) — перекладачка. Дружина **Івана**, мати **Володимира**, бабуся **Ігоря Луцицьких**. Закін. Інститут шляхет. дівчат у Києві. Ще в ранній юності навчала грамоти селян. дітей, мріяла стати лікарем. Намірам поїхати до Цюриха здобути освіту перешкодила зустріч із ученим І. Луцицьким. 1875 разом із чоловіком поїхала в Париж, де він працював в архівах. Л. володіла англ. й франц. мовами, вивчила іспан. і на прохання чоловіка перекладала необхідні для його наук. дослідж. джерела. Переклала з англ. російською мовою «Начала социологии» (К., 1880) Г. Спенсера, «Историческая география Европы» у 2-х т. (Москва, 1892) Е. Фрімана, «История умственного развития Европы» у 2-х т. (К.; Х.,

1896; 1900) Дж.-В. Дрепера, «Основания социологии» (К.; Х., 1898) Ф.-Г. Гиддингса, із франц. — «История Франции в XIX веке» (Москва, 1894) Л. Грегюара тощо, які вийшли за ред. І. Луцицького. Зацікавившись країнами Скандинавії, Л. опанувала норвез., дан. та швед. мови й першою запропонувала увазі співвітчизників скандинав. наук. та художню літературу. Відомо, що вона навчала швед. мови Лесю Українку. Від 1887 вміщувала свої перекл. творів скандинав. письменників у ж. «Съверный вѣстникъ», г. «Русскія вѣдомости» та ін. За ред. і у перекл. Л. вийшли «Сборник произведений скандинавских писателей Бьернсона, Ибсена, Гарборга и Кьелланда» (Москва, 1890), 8-томне «Полное собрание драматических произведений Генрика Ибсена», 2-томне «Полное собрание сочинений Бьернстjerne Бьернсона» (обидва — Київ; Харків, 1900), 12-томне «Собрание сочинений Георга Брандеса» (1902), 48-томне «Полное собрание сочинений Эмиля Зола» (1902-04), 22-томне «Иллюстрированное собрание сочинений Виктора Гюго» (1903-04; усі — Київ). У ж. «Съверный вѣстникъ» (1892, вып. 9-12) Л. опубл. детальну біографію С. Ковалевської. 2000 у Москві видано «Мемуары» Л. Місце поховання Луцицьких у родин. склепі біля Аскольд. могили у Києві зруйноване у 1920-х рр., коли кладовище перетвор. на парк відпочинку.

Рекомендована література

1. Новікова О. Втрачений світ [про родину Луцицьких] // ДТ. 2005, 5 серп.;
2. Українознавчі студії та мемуари Івана і Марії Луцицьких. К., 2007.

О. О. Новікова

Бібліографічний опис:

Луцицька Марія Вікторівна / О. О. Новікова // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-59504>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).